

Marko Čolić

RETRO

ONI TO NIKAD NEĆE IMATI

Po legendi, Scipion Nasica bio je rimski konzul kojemu se kazalište činilo tako užasnim da je poslao legije da ga sruve sa zemljom. O tom se poslanstvu malo zna, ali na jednako militantan način i *Sestre Scipiona Nasice* (kazalište iz Ljubljane) pokušavaju obnoviti kazališnu umjetnost

svojim retro-principom. Nesmiljeno progone glupost, lažnu avangardu i osrednjost s pozornica Slovenije, a kako im je lani pošlo za rukom da stignu do BITEF-a, svoja egzorcistička nastojanja proširile su i na svijet. Kako bilo da bilo, predstave s oznakom *retrogardistički dogodek* zani-

Sestre Scipiona Nasice: »Retrogardistički dogodek«

maju gledaoce i oduševljavaju zagovornike novog. Prvi projekt – *Hinkeman* – obišao je zemlju, upozorio na grupu namjerno anonimnih stvaralaca i privukao medije. Iako autori nisu došli na konferenciju za štampu, odnosno *»Okrugli stol BITEF-a«*, bio je to medijski najzbudljiviji događaj festivala. *Sestre* su poslale pismo s jednom jedinom rečenicom: *»Was ist Kunst?«*. Poluinformiranim novinarima to nije mnogo značilo, a moralistima i *»dežurnima«* bila je to prilika da razmišljaju o *»fašističkim preokupacijama mladih u Sloveniji«*. Napokon se našla jedna urednica s beogradske TV da željnima senzacije objasni kako je baš to pitanje postavio beogradski konceptualist Teodosijević – teško ga se sjetiti, ali *Sestre* su opet u privatnom stanu napravile novu predstavu, *Retrogardistički dogodek Marija Nablocka*, koju je na neviđeno (kako se priča) Jovan Ćirilov pozvao na BITEF. No novine se još nisu navikle na retro-princip, pa i sad učestalo *retrogardistički* pišu *retrogradni*, a ni u Ljubljani ne luduju od sreće što im u ilegali djeluje istinski novo

kazalište, pa ga s veseljem bacaju iz stana na ulicu. Tako su *Sestre* dospjele u Zagreb na gostovanje, i 27 sretnika, po ekskluzivnoj cijeni od 1000 dinara, može vidjeti predstavu.

Budući da je teško predstavu *Sestara* usporediti s nečim poznatim (kako je ustanovio Dalibor Foretić izvještavajući s lanjskog BITEF-a), moguće je usporediti njihova dva projekta. Prvi – *Hinkeman* – bio je nalik na spot, pomno izdizajniran i s dotjeranom dramaturgijom. Drugim, *Retrogardističkim dogodkom*, *Sestre* su uspjele nametnuti znatno emocionalniji koncept. Predstava, vizualno fascinantna i prepuna citata likovne ruske avangarde, prvenstveno djeluje čulno. Estetske procjene, napokon, i nisu tako važne u trenutku kad je jasno da se stvara uistinu novo kazalište, i to u sredini koja je godinama kompleksaški pratila BITEF s famoznom tugovankom: *»Ah, mi to nikad nećemo imati!«* *Sestre* dokazuju suprotno, pa i tužaljku valja obrnuti: *»Oni to nikad neće imati!«* (Vladimir Stojsavljević)

Marko Čolić